

คำอธิบายสรุปสาระสำคัญ
พระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๔

เหตุผลในการประกาศใช้กฎหมาย

โดยที่เป็นการสมควรสนับสนุนให้มีการส่งสินค้าที่ผลิตในประเทศไทยออกไปจำหน่ายต่างประเทศให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันการขายสินค้าในตลาดโลกด้วยวิธีการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ส่งออกเป็นการลดภาระภาษีอากรทางอ้อมซึ่งมีอยู่ในต้นทุนการผลิต โดยการจ่ายเงินชดเชยค่าภาษีอากรให้ และสมควรวางมาตรการระบบการชดเชยค่าภาษีอากรให้แก่ผู้ส่งสินค้าออกที่ปฏิบัติอยู่ ซึ่งไม่ได้กำหนดเป็นกฎหมายให้มีมาตรการรัดกุมและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย

พระราชบัญญัติชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้มีการชดเชยค่าภาษีอากรให้แก่สินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร โดยให้มีคณะกรรมการเรียกว่า “คณะกรรมการพิจารณาชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร” มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๑๑)

- กำหนดอัตราเงินชดเชยสำหรับชนิดและหรือประเภทสินค้าที่จะได้รับเงินชดเชย
- กำหนดชนิดและหรือประเภทสินค้าที่ไม่ได้รับเงินชดเชย
- ยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงอัตราเงินชดเชย
- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขและกำหนดเวลาการจ่ายเงินชดเชย
- กำหนดภาษีอากรที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยจะนำบัตรภาษีไปชำระได้
- กำหนดภาษีอากรที่ยกเว้นไม่จ่ายเงินชดเชย
- กำหนดหลักเกณฑ์การขายสินค้าให้แก่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามโครงการเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ ที่ให้ถือว่าเป็นการส่งสินค้าออกตามพระราชบัญญัตินี้
- กำหนดประเภทสินค้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคที่ว่าด้วยของที่ได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรที่ขายให้แก่องค์การระหว่างประเทศหรือหน่วยงานที่มีสิทธินำสินค้านั้นเข้าในราชอาณาจักรได้ ที่ให้ถือว่าเป็นการส่งสินค้าออกตามพระราชบัญญัตินี้

สินค้าที่มีสิทธิขอรับเงินชดเชย

- ต้องเป็นสินค้าที่ผลิตในประเทศไทย
- ต้องเป็นสินค้าที่ส่งออกเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า และได้รับชำระค่าสินค้าจากต่างประเทศ

สินค้าที่ไม่ได้รับเงินชดเชย (มาตรา ๑๒)

- แร่ ตามกฎหมายว่าด้วยแร่
- สินค้าที่ต้องเสียภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเมื่อส่งออก
- สินค้าที่คณะกรรมการกำหนดให้ไม่ได้รับเงินชดเชย

ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชย ได้แก่

- (๑) ผู้ส่งออกนอกตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร
- (๒) ผู้ขายสินค้าให้แก่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ตามโครงการเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ ตามที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๑ (๗)
- (๓) ผู้ที่ขายสินค้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคที่ห้าด้วยของที่ได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วย พิกัดอัตราศุลกากร ให้แก่องค์การระหว่างประเทศหรือหน่วยงานที่มีสิทธินำสินค้านั้นเข้ามาในราชอาณาจักร ตามที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๑ (๘)

ทั้งนี้ ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชย ต้องไม่ได้ใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร ดังต่อไปนี้ (ประกาศ คณะกรรมการพิจารณาชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร)

- (๑) การขอกคืนอากรตามมาตรา ๒๙ ตามกฎหมายว่าด้วยการศุลกากร
- (๒) การยกเว้นอากรขาเข้าแก่ของที่ปล่อยออกไปจากคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภท โรงผลิตสินค้า เพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ตามกฎหมายว่าด้วยการศุลกากร
- (๓) การยกเว้นอากรขาเข้าเกี่ยวกับเขตประกอบการเสรี ตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- (๔) การยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าที่ไม่ใช่เครื่องจักร ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน
- (๕) การยกเว้นอากรขาเข้าเกี่ยวกับเขตปลอดอากรตามหมวด ๖ ตามกฎหมายว่าด้วยการศุลกากร

เงินชดเชย การกำหนดเงินชดเชย และการขอรับเงินชดเชย

ค่าภาษีอากรที่จะกำหนดเงินชดเชยให้ ได้แก่ ค่าภาษีอากรที่มีอยู่ในมูลค่าของวัสดุ อุปกรณ์ อะไหล่ เครื่องจักร เชื้อเพลิง และพลังงานอย่างอื่นที่ใช้ในการผลิตสินค้า แต่ไม่รวมถึง ภาษีเงินได้ ค่าภาคหลวงหรือค่าภาระอย่างอื่นที่เรียกเก็บจากทรัพยากรธรรมชาติ ภาษีอากรที่อาจขอกคืนได้ตามกฎหมายอยู่แล้ว เว้นแต่กรณีที่ไม่ได้ใช้สิทธิขอกคืนและคณะกรรมการเห็นสมควร ภาษีอากรที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น ภาษีอากรที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๑๓)

การกำหนดอัตราเงินชดเชยให้กำหนดเป็นอัตราทั่วไป เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุพิเศษจะกำหนดอัตราเงินชดเชยให้แตกต่างจากอัตราทั่วไปก็ได้ตามควรแก่กรณี (มาตรา ๑๔)

ผู้ใดประสงค์จะขอให้มีการกำหนดอัตราเงินชดเชยสำหรับสินค้าที่คณะกรรมการยังไม่ได้กำหนดอัตราเงินชดเชย ให้ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๑๖)

ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยต้องยื่นคำขอรับเงินชดเชยตามแบบและวิธีการที่กรมศุลกากรกำหนด ภายใน ๑ ปี นับแต่วันส่งสินค้าออก หรือภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ประกาศกำหนดอัตราเงินชดเชย ในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีที่มีการกำหนดอัตราเงินชดเชยย้อนหลัง ตามมาตรา ๑๖ วรรค ๒ แล้วแต่กรณี(มาตรา ๑๗)

การจ่ายเงินชดเชยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และกำหนดเวลาที่คณะกรรมการ กำหนด โดยให้กรมศุลกากรเป็นผู้จ่ายในรูปแบบของบัตรภาษี (มาตรา ๑๘)

บัตรภาษี

ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชย สามารถนำบัตรภาษีไปใช้ชำระค่าภาษีอากร ดังนี้ (มาตรา ๑๘)

- (๑) ภาษีอากรที่กรมศุลกากร กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต เป็นผู้จัดเก็บ ซึ่งผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชย มีหน้าที่ต้องเสีย
- (๒) ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ซึ่งผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยมีหน้าที่ต้องนำส่งตามประมวลรัษฎากร
- (๓) ภาษีอากรที่กรมศุลกากร กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต จัดเก็บแทนราชการ ส่วนท้องถิ่น
- (๔) ภาษีอื่นที่คณะกรรมการเห็นสมควร

บัตรภาษีมีอายุ ๓ ปี นับแต่วันที่ออก แต่อธิบดีกรมศุลกากรอาจพิจารณาให้ต่ออายุบัตรภาษีได้ (มาตรา ๒๐)

การโอนบัตรภาษี

- (1) การขอโอนบัตรภาษีก่อนออกบัตรภาษี หากผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยเห็นว่าตนเองไม่สามารถนำบัตรภาษีไปใช้ประโยชน์ได้ สามารถขออนุมัติต่ออธิบดีกรมศุลกากร เพื่อขอโอนสิทธิในบัตรภาษีให้บุคคลอื่นได้ (มาตรา ๒๑)
- (2) การโอนบัตรภาษีหลังจากออกบัตรภาษีแล้ว จะโอนได้เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้ (มาตรา ๒๒)
 - โอนให้แก่ทายาทผู้รับโอนกิจการ กรณีผู้มีชื่อในบัตรภาษีถึงแก่ความตาย
 - โอนให้แก่ผู้ซึ่งรับโอนกิจการของผู้มีชื่อในบัตรภาษีมาดำเนินการต่อไป
 - โอนให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใหม่ที่เกิดจากการควบเข้ากันระหว่างนิติบุคคลผู้มีชื่อในบัตรภาษีและนิติบุคคลอื่น
 - โอนให้แก่บุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการของผู้มีชื่อในบัตรภาษี

อำนาจของกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ กรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจดังนี้ (มาตรา ๒๕)

- (๑) มีหนังสือเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำ แจ้งข้อเท็จจริงหรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งบัญชี ทะเบียน เอกสารหลักฐาน เพื่อตรวจสอบหรือประกอบการพิจารณา
- (๒) เข้าไปในสถานที่ทำการ สถานที่ผลิต หรือสถานที่เก็บสินค้าของผู้ยื่นคำขอให้กำหนดอัตราเงินชดเชย หรือผู้ยื่นคำขอรับเงินชดเชย ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการเพื่อตรวจสอบเอกสาร หลักฐานหรือสิ่งใดอันเกี่ยวกับการยื่นคำขอนั้น

หากผู้ยื่นคำขอให้กำหนดอัตราเงินชดเชย หรือผู้ยื่นคำขอรับเงินชดเชย ไม่ให้ความร่วมมือ หรือไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรในการปฏิบัติงานของกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการหรืออธิบดีกรมศุลกากร แล้วแต่กรณี มีอำนาจยกคำขอของผู้ยื่นทั้งหมดหรือบางส่วนได้ (มาตรา ๒๘)

การคืนเงินชดเชย

ในกรณีที่มีการส่งสินค้าคืนและต้องคืนค่าสินค้าให้แก่ผู้ซื้อ ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยที่ได้รับเงินชดเชยไปแล้ว ต้องคืนเงินชดเชยให้กรมศุลกากรตามส่วนสินค้าที่รับคืน ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่นำสินค้าเข้า หรือภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับสินค้าคืนสำหรับกรณีที่ขายสินค้าภายในประเทศ

หากผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยไม่คืนเงินชดเชยภายในกำหนดเวลา จะต้องเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๒ ต่อเดือนหรือเศษของเดือนของเงินชดเชยที่ต้องคืนจนกว่าจะชำระคืนเงินชดเชยครบถ้วน (มาตรา ๒๙)

บทกำหนดโทษ

ผู้ใดไม่ให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐาน แก่กรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๕ หรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่กรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าว ถือเป็นความผิดและต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐

ผู้ใดแจ้งความเท็จหรือให้ถ้อยคำเท็จหรือตอบคำถามเท็จหรือนำพยานหลักฐานเท็จ มาแสดงต่อกรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้มีการประกาศกำหนดอัตราเงินชดเชย หรือเพื่อให้มีการจ่ายเงินชดเชยให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น ถือเป็นความผิดและต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๑

หมายเหตุ – คำอธิบายนี้จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ส่วนการจะปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างถูกต้องนั้น ประชาชนจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบและยึดถือตัวบทกฎหมายเป็นหลัก